

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan srečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znača. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljavate naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopsi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljenštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Razgovor z drž. poslancem dr. Ferjančičem.

Naš urednik je imel priliko, govoriti z gospodom podpredsednikom dr. Ferjančičem o nekaterih aktuvalnih političnih vprašanjih. Gosp. dr. Ferjančič je bil tako prijažen in je dovolil, da objavimo vsebino tega pogovora.

Na vprašanje: Kaj mislite o sedanjem političnem položaju s posebnim ozirom na preložitev državnega zbora, odgovoril je g. dr. Ferjančič tako:

„Preložitev državnega zbora se je moral zgoditi, naj je ta odredba že komu dobro došla ali pa ne. Obstrukcija je zadobila obliko, da je bilo zborovanje državnega zbora že prava parodijski parlamentarizma. Seje so se izpolnjevale s čitanjem predlogov in interpelacij ter z imenskimi glasovanji o tem, ali naj se predčita peticije, naj so že imeli kakršnekoli vsebine. Dočim je bilo treba navzočnosti 50 poslancev opozicije, da so mogli doseči glasovanje po imenih, ni se predčitanje interpelacij bilo treba razen predsedniku, zapisnikarju, ki je čital in — jednemu členu opozicije, ki je dobesedno čitanje kontroliral, nobenemu drugemu človeku v zbornici biti, in se je res tako nekajkrat zgodilo. Da predsedovanje taki seji obuja čutila sramovanja in studa, ni treba šele povdarijati.“

Politični položaj ni postal vsled zadnje preložitve državnega zbora niti boljši, niti slabši, kakor je bil poprej. Izboljšanje položaja je odvisno jedino le od dobre volje opozicijskih strank, ohraniti parlamentarizem, in od njih sposobnosti, otrestiti se do celatistih elementov, kateri ne marajo avstrijskega parlamentarizma ter misijo, da pospešuje njihove namene najbolje politični kaos. Z ozirom na krepko vkorenjeni patriotizem avstrijskih narodov, ki bodo zmagali nad sedanjo razburjenostjo v jednem teh narodov, sem prepričan, da nastanejo v doglednem času normalne razmere. V koliko je pa zbornica pri sedanji svoji se-

stavi zmožna, izpolniti svoje legislativne naloge, to je drugo vprašanje, o katerem bi sedaj ne govoril rad.“

Na daljnje vprašanje, je li misliti, da se pošrečijo začeti spravni poskusi med Čehi in meji Nemci, in na kateri podlagi je sploh mogoča sprava med narodi, zlasti z ozirom na zahtevo, da bodi nemščina državni jezik, je g. dr. Ferjančič odgovoril:

„Zastopniki češkega naroda so na podlagi ravnopravnosti vsak čas pripravljeni na spravo s svojimi nemškimi sodeželani, in nasprotja tega tudi ne dokazuje zadnji manifest, ki se mi zdi, da je namenjen bolj lastnemu narodu, nego Nemcem. Zastopniki češkega naroda si po svojih izkušnjah ne morejo želeti, da bi prišli v opozicijo, in so bržčas prepričani, da je njihova stvar v vsaki drugi formi bolje zavarovana, kakor z opozicijo in eventualno z obstrukcijo. Tudi v tem oziru je samo stvar Nemcev, da sežejo v roko Čehom. V kako capitio deminutio pa Čehi ne morejo nikdar privoliti, in nekaj tacega zahtevajo nemške pretenzije, naj se preklicajo jezikovne naredbe in naj se uveljavlji nemški državni jezik. Parola, naj se razveljavijo jezikovne naredbe, je bila izdana v izredno razburjenem času. Že to je bila napaka, in zdi se mi, da jo Nemci sami občutijo. Razveljavljenje jezikovnih naredb bi imelo posledico, ne da se obnovi status quo ante — kajti z izdajo zadnjih jezikovnih naredb so bile preklicane vse poprej izdane — nego da nastane v jezikovnem oziru popolni vacuum, in že to samo dokazuje, da zahtevanje, naj se preklicajo naredbe, ne more za dlje časa začasiti. Popolnoma nevzprejemljiv pa je nemški državni jezik. Izkušnje, ki so bile v tem oziru narejene drugod, raztegljivost in nedoločnost tega pojma so vzrok, da Nemci vprašanja o nemškem državnem jeziku kratkomalo ne morejo uvaževati. Nemci pa tudi sami uvidevajo (dr. Hohenberger) in bi radi to, kar nameravajo z nemškim državnim jezikom doseči, izrazili v drugi formi, na ta način, da za nemški narod postulirajo lastnosti „Herrenvolka“ (dr.

Steinwender) ali pravice „prvorodenstva“ (dr. Pattai). Nasprotje gospodskoga naroda je hlapčevski narod, in prvorodenec je nadavno gospodar in ukazovalec na posestvu, ostali bratje se razločujejo od hlapcev samo po tem, da ne dobivajo nikake plače.

To je samo geslo. Ali tirjajo Nemci na Češkem, na Moravskem, v Gališki, na Kranjskem, na Primorskem, v Dalmaciji pravico prvo rojenstva?

Nemec bo v avstrijski državi vedno primus inter pares, z vsem, kar iz tega sledi, več pa ne more zahtevati, in več mu tudi nenemci ne bodo nikdar priznali.“

Končno je g. dr. Ferjančič odgovoril še na vprašanje, kaj se zgodi, če se sprava med Nemci in Čehi ne posreči, da-l pride na krmilo uradniško ministerstvo, ki prekliče jezikovne naredbe in kako bi to vplivalo na konstellacijo strank v parlamentu, ali pa je verjetno, da se predugači ustava v smislu zadnjih izvajanj dr. Kramača. Odgovor se glasi:

Po moji sodbi ne gre samo za spravo na Češkem in morda še na Moravskem. Saj so Nemci to impliciti sami priznali s tem, da hočejo svoje zahteve glede jezikovnega vprašanja določiti po deželah. Težave, katere provzroča jezikovno vpršanje, se morajo odstraniti povsod, koder se nahajajo. Zdi se mi nemogoče, ako teh težav ne odstrani sedanja vlada, da stori to kaka nova, morda kako uradniško ministerstvo. Preklic jezikovnih naredb ne odpravi krize, nego jo v najboljšem slučaju samo protrahira, bržčas pa jo še poostri. S tem bi bilo jasno dokazano, da zmaga manjšina s svojo voljo nad večino, v parlamentu bi nekatere stranke samo vloge menjale, a kako lahko da je uprizoriti najizdatnejšo obstrukcijo, tega Mladočehi l. 1893. še niso vedeli, to so se naučili šele v zadnjem času.

Ponavljam, da treba samo dobre volje in samostojnosti nemških zastopnikov, da se pomaga državi iz težkih razmer, v katerih se zdaj nahaja. Vlada pa mora pora-

biti delopust, ki je ga daje zlasti nam malim narodom jako nesimpatični § 14., ne v to, da se prizadevno in nepoklicana vsljuje meji preporne stranke, nego v to, da pripravi rešitev jezikovnega vprašanja na celi liniji. Samo lokalna rešitev ne odpravi krize.

Treba je pripraviti splošen narodnostni zakon. Nemci pridejo pri tem gotovo na svoj račun. Kje naj bi se o tem načrtu razpravljalo, je šele v drugi vrsti važno. Danes je lahko konstatovati, da tudi najodločnejši avtonomisti ne reklamujo več jezikovnega vprašanja v celoti izključno za deželne zbole (glej dr. vitez Madeyski). Kadar se strasti pomirijo, in bode pripravljeni pravičen, v vseh ozirih ustrezač načrt zakona, potem ne bo možno trditi, da ni upanja na sprejetje tega načrta, kar bi parlament trajno razbremenilo od jezikovnih prepirov.

Jaz sem tolik optimist, da smatram vse to za možno, a ker smatram to za možno, se mi zde nasveti dr. Kramača v „Revue de Paris“, katere sicer le po izvedih poznam, nepotrebni, saj bi Avstrija in njeni narodi tem potom prišli samo iz dežja pod kap. Pot, kateri nasvetuje dr. Kramač, ne vodi k pomirjenju čutil. Da bi bil parlament popoln in sposoben za delo, da bi bile manjšine v njem primerno zastopane, tega dr. Kramač sam ne more trditi, a težave, katere bi bilo odstraniti v deželnih zborih, bi bile proti sedanjam neprimerno večje. Dočim jih je sedaj eventualno z jedno operacijo odstraniti, bi bilo po omenjenih nasvetih treba 17 takih operacij.“

Tako g. dr. Ferjančič. S tem so z avtoritativne strani pojasnjena nekatera najaktuvalnejša vprašanja, za kar bodo naši čitatelji g. dr. Ferjančiču gotovo prav tako hvaležni, kakor smo mu hvaležni mi, zlasti ker ni nobenega dvoma, da se z nazori gospoda viceprezidenta dr. Ferjančiča strinja tudi velika večina slovenskih in hrvaških državnih poslancev.

Z razširjenjem mesta samega pa je rasel in se razvijal i — duševni napredek starodavne stolice hrvaške! Tu imamo pred seboj lepo vrsto monumentalnih zgradb v kulturno svrhu: poleg vseučilišča in jugoslovanske akademije dično galerijo slik, glasbeni zavod, Sokolski dom itd. ter nedavno dovršeno prekrasno gledališče. Tem kulturnim zavodom se je koncem lanske jeseni pridružil umetniški paviljon, v katerem je „društvo hrvaških umetnikov“ priredilo obširno razstavo slik in kipov, ki je otvorjena od 15. decembra 1898 do konca tekočega meseca . . .

Ko smo čitali poziv na omenjeno umetniško „izložbo“, polotila se nas je zopet želja, kreniti ob Savi dolni v prerojeni Zagreb, da si ogledamo na svoje oči ta vrhovni cvet narodne blaginje in kulture vrlih bratov Hrvatov.

Predno pa premotrimo ondu razstavljenje umetnine, moramo se ozreti za nekaj let nazaj na postanek in razvoj mladega društva umetnikov hrvaških.

Leta 1894. se je vrnila iz tujine v Zagreb ter ondu odprla svoje ateljeje četvrtica naslednjih hrvaških umetnikov: Vlaho Bukovac, Bela Csičko in Oton Iveković, slikarji ter Robert Frangeš, kipar. Tem so nasledovali v domovino še nastopni trije slikarji: Robert Auer, Klement Črnčić,

LISTEK.

Umetniška razstava v Zagrebu.

Poroča Vatroslav Holz.

I.

Povodom odkritja spominske plošče na rojstnem domu Stanko Vrazovem dne 8. septembra 1880. proslavljali smo v navdušenih zdravljach pobratimstvo med Hrvati in Slovenci ter sanjarili — skupnem književnem jeziku jugoslovanskem.

In res smo začeli od tistihmal nekako dejanski izvajati vzajemnost med nam: bratje Hrvati so zahajali na narodne slavnosti v goste k nam, v belo Ljubljano, a mi, „planinski Hrvati“ smo jim zopet vratili pohode o njihovih svečanostih v kraljevskem Zagrebu, prirejajoči v ta namen z obič strani posebne slavnostne vlake. Poslednji takini narodno-romarski izlet v Zagreb smo Slovenci napravili pred tremi leti z gledališkim vlakom ob otvoritvi hrvaškega deželnega „kazališta“.

V novejši dobi pa se je gorečnost pobratimstva med Hrvati in Slovenci zopet nekam občudila . . .

Ljubesem, prijateljstvo, pobratimstvo, sklenjeno bodisi mej posmionilci ali mej

narodi, tako rekoč „inter pocula“, traje le toliko časa, dokler se ne razkadé „vinski duhovi“. In kaj pa je bilo drugača tisto naše hrvaško-slovensko pobratimstvo, nego li „bratovščina“, ki se pije v uri vinskogga navdušenja, torej le nekakšen „Strohfeuer“, brez vsakeršnje žrjavice, t. j. hipno vzhičenje duhov brez realnega temelja pravoveljavne mejnaročne zaveze — ni čudo, da je zopet ugasnilo brez trajnih nasledkov!

Vezi mejsebojnega našega občevanja je zrahjal tudi kaj občutljivo pogubenosni — potres, ki je zadel dva meseca po oni veličastni Vrazovi slavnosti, dne 9. novembra 1880. Zagrebčane, štirinajst let pozneje, 15. aprila 1895., pa nas Ljubljanci: kolikor oni, toliko i mi smo se imeli dovolj boriti s podzemeljskimi silami za utrjenje svojih bivališč, kako naj bi bili pri tem še pač mislili na ideale mejnaročnega pobratimstva!

In končno razvoja nas, Hrvate in Slovence, še tisti mej nami vzgrajeni plot dualizma, vsled česar je prvi pogled obrnjen na iztok, v Budimpešto, nam pa na sever, t. j. na Dunaj; naravno je torej, da se razteka pota naših narodno-kulturnih smotrov, kateri okoliščini imamo pripraviti i dejstvo, da smo se mi v poslednjem času začeli zatekati k bratom — Čehom, in to jedino le iz političnih obsirov, in to menda po receptu nemškega isreka,

da je bolje zahajati h kovaču, nego h kovačiču, dasi pravi naš pregovor, da nam je srača bliže, kakor suknja . . .

Da, tega mnjenja smo, da so nam Hrvatje bliže bratje, kakor Čehi, kateri, ne samo, da so preoddaljeni, imajo povsem drugačno državnopravno stališče ter so v svoji omiki tudi že predaleč pred nami, da bi jih mi, zaostali Slovenci mogli doteči, kamo-li korakati z njimi v istem tempu na potu narodnega napredka. Bilo bi torej vsekakor praktičneje in koristnejše, da se Slovenci oklepamo „bratov“ Hrvatov, h katerim nam kaže pot že priroda sama po glavnih naših rekah, po Savi, Dravi in Muri. Vsaj na kulturnem polju bi se mogli prav lahko združiti Hrvati in Slovenci, premda nas je sovražna roka politički razdelila. In v tem pogledu bi mi Slovenci pridobili mnogo, kajti Hrvatje so v najnovješi dobi, zlasti izza potresa, storili precejšen korak naprej na potu narodno-kulturnega razvoja. Razmeroma v prav kratkem času se je dvignil namreč Zagreb iz potresnih ruševin kakor bajni ptič Feniks ter stoji zdaj pred našimi strmečimi očmi v povečani in mnogo lepih oblik. Ne samo, da so neustrašeni Zagrebčani popravili in utrdili vsa svoja prejšnja bivališča, vzgradili so nad polovico novega mesta, in to večinoma v veleokusnem slogu moderne stavbarstva.

Robert Auer, Klement Črnčić,

Feliks Faure †.

Poglavar jedne najslavnnejših in najznamenitejših držav, prvi francoski državljan in nositelj suverenitete francoskega ljudstva je umrl in to povsem nepričakovano ter v trenotku, ko se nahaja Francija v najkritičnejšem trenotku.

Jedino škodo, katero je Feliks Faure storil svoji domovini, storil ji je s tem, da je umrl prav sedaj, ko je Francija tako nujno potrebovala stabilnosti v predsedništvu, nepristranskega, vestnega in nesiečnega prezidenta.

In tak prezent je bil Feliks Faure Državnik ni bil, a veden, natančen in strogo objektiven izvrševalc prevzeti dolžnosti, o katerem se more s porabo znane doktrine „republika z nadvojvodo na čelu“ reči, da je bil na dobo sedmih let izvoljen nadvojvoda francoske republike.

Po tem načelu se je vedno ravnal. Omejeval se je na reprezentacijo in tudi tedaj, kadar mu je bilo aktivno poseči v politično valovanje, držal se je strogo konstitucionalnih mej, tako da za časa njegovega predsedništva ni bilo ne jednega trenotka, v katerem bi Francije ne bil vladal parlament.

Feliks Faure je bil otrok sreče, sicer pa pošten in simpatičen meščan z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi francoskega meščana. S svojo marljivostjo si je pridobil lepo premoženje, njegov odkriti značaj, njegova korektnost in osebna integriteta mu je tudi v političnem življenju pomagala naprej, in ko so po Carnotovi smrti se stranke pulile za prezidentstvo in se niso mogli odločiti mej znamenitima možema, ki sta bila kandidata, zjednile so se na Faurea.

Kar je od njega pričakoval francoski narod, to je Faure v polni meri storil, ne več, pa tudi ne manj. Bil je v republiki nadvojvoda do odpovedi in si pridobil tople simpatije francoskega naroda in spoštovanje vseh ljudi.

Faureova smrt je za Francijo hud udarec. Velikanski krizi v parlamentu, krizi v vojski, krizi v pravosodju, se je zdaj pridružila še kriza v predsedništvu. Francosko obnove je sila oblačno. Narod je razdvojen, ob meji države se potikajo razni pretendentje, vojska je nezanesljiva, a monarhisti in njih zaveznički, klerikalci, se čedalje moč neje trudijo, da pokopljejo republiko in obnovi monarhijo, v katere kalnih vodah je tako lahko ribariti.

Vsled Faureove smrti je nevarnost za obstanek republike postal še veliko večja, nego je bila doslej. Vsak čas se lahko primerti, a če bi se tudi sovražnikom ljudske suverenitete posrečilo, da oropajo ljudstvo njegovih pravic, in če bi zopet vsa oblast prešla iz rok ljudstva v roke aristokracije, vojaštva in duhovništva, narod francoski bo ohranil meščanu Feliku Faureu prijaznejši spomin, nego marsikakemu kralju ali cesarju.

Ferdo Kovačević in kipar Rudolf Valdec ter slikarica Slava Raškaj.

Imenovani umetniki so se potem zbrali ter po prizadevanju Vlaha Bukovca ustavili „društvo hrvatskih umetnikov“, katerega pravila je vlada potrdila z odlokom od dne 7. septembra 1897. Društvo se je na to koj konstituovalo in izvilo dotedni odbor, v katerem je predsednik že prej navedeni Vlaho Bukovac, podpredsednik Robert Frangeš, a tajnik Rudolf Valdec.

„Društvo hrvatskih umetnikov“ je namen, povzdigniti hrvaško umetnost v obče ter podpirati umetnika v njihovem delovanju. Bilo je sicer že prej v Zagrebu neko društvo za umetnost in umetni obrt, ali ono po svojih pravilih in po svojem se stavu ni moglo izpolnjevati velikega nedostatka na tem polju. Umetniki niso imeli pravega svojega središča, kajti društvo za umetnost in umetni obrt namreč je bilo le društvo prijateljev umetnosti, a ne umetnikov, kateri bi v takšnem društvu morali imeti odločilno besedo.

Kakor videti, se je novoustanovljeno „društvo hrvatskih umetnikov“ v Hrvatih sprejelo z izdatnim zanimanjem ter si je v kratkem času svojega obstanka pridobilo lepo število členov. Ob drugi svoji glavni skupščini dne 22. oktobra 1898 je imelo, ustanoviteljev 14, izvršajočih članov, to je

V Ljubljani, 18. februarja.

K položaju.

Vlada čaka sedaj, da izide program, kateri izdelajo zaupniki nemških strank, zlasti pa program čeških Nemcev. Potem se začno pogajanja v Pragi. Ako pa se Nemci ne udeleže deželnega zborna, se bodo vršila pogajanja na Dunaju. — Po Dunaju so se širile vesti, da hoče Thun jezikovne naredbe preklicati ter izdati jezikoven zakon s § 14., potem pa demisjonirati. „Reichswehr izjavlja, da so vse te vesti puhle izmišljotine.“

Kriza na Ogarskem.

Že opetovanje se je sporočalo, da je dosegla ogerska kriza svoj višek in da se reši vsak hip. Razne stranke drže Banffyjevemu ministerstvu že par mesecev mrtvaško svečico, a umreti Banffy vendarle noče. Sinočni dunajski listi so prinesli celo že vest, da je pl. Szell imenovan Banffyjevim naslednikom, kar se je pa zopet izkazalo kot prenaglieno. Banffy pride namreč danes na Dunaj k cesarju v avdijenco, in danes se baje sprejme demisija Banffyjevega ministerstva. Listi poročajo, da je ponujal Banffy demisijo že pred tremi tedni. Pogajanja mej ogersko vlado in mej opozicijo so se do cela pretrgala. Banffy je dissidentom naravnost izjavil, da smatra za svojo osebo vsa pogajanja za končana, opozicija pa je sporočila, da ne odneha v svojih zahtevah niti za las več ter da se hoče nadalje pogajati le z novim ministerškim predsednikom.

† Feliks Faure.

Štiri leta in mesec dni je bil Faure predsednik francoske republike. S posebnimi talenti ga narava ni obdarila, in dela njegova niso nesmrtna. Ko je bil voljen, zahtevali so Francozi samo to od njega, da Francijo elegantno reprezentuje. To jedino svojo nalogu pa je Faure v resnicu izborne, baje nedosežno vršil, kajti eleganten je bil vsekdar vzorno in reprezentovati je znal, kakor še noben francoski predsednik. To je zlasti pokazal pri svojem sestanku z angleško kraljico, pri posetu carske dvojice v Parizu in pri svojem posetu v Peterburgu. Francozi so ga radi tega tudi po vsi zaslugi cenili ter krstili z njegovim imenom razne mode cilindrov, hlačnih gub in srajce... Faure je bil sin tapetarja v Parizu ter se je rodil 30. prosinca 1841. Najprej je bil strojarski pomočnik, potem je postal v Havru trgovec ter kmalu člen ondotne trgovske zbornice. L. 1870/71 je bil poveljnik 6. mobilgardnega bataljona in kmalu eskadronski šef v generalnem štabu pomočne armade. Mej ustankom komune je hitel s prostovoljci Parizu na pomoč. Za te dve zaslugi za domovino je bil imenovan vitezom častne legije. L. 1881. je bil izvoljen poslancem v Havru. Še istega leta je postal državni podstajnik za trgovino in kolonije. To mesto je obdržal s kratkim presledkom pod ministerstvoma Gambette in Ferryja. V tem času je storil Faure marsikaj, kar je bilo francoskim trgovskim zvezam v Afriki na korist. Po-

umetnikov, 11. podpirajočih članov 140, torej vklj. 165 članov.

Kot umetljitelji so bili pristopili do otvoritve umetniške razstave: baron Vranyčany Ljudevit, Auer R. F., knjigar, Crnadak Juraj, ravnatelj „Croatie“, dr. Hörman Kosta, dvorni svetnik, dr. Ivecović Franjo, kanonik. Krešić Milan, tajnik trg. obrt. komore, Kukuljević Milutin, c. kr. komornik in veliki župan, pl. Kiss Dragotin, vlastelin, Mucelic Josip, biskup dubrovaški, dr. Miletic Stjepan, Norman Rudolf grof Valpovo, baron Ožegović Ljudevit, c. kr. komornik, Osek, kralj. slobodno mesto, Pejačević Pavel, grof, Podgorac in mesto Zagreb. Po odprtju razstave po so postali ustanovitelji umetniškega društva še: dr Ivo Malin, banski svetnik, baronica Löwenthal-Marocić, pl. Adrovsky, podmaršal, Božidar Kukuljević Šakičinski, c. kr. komornik, baron Vladimir Vranyčany, mesto Karlovac in prva hrvaška hranilnica v Zagrebu.

Navedel sem te ustanovitelje po imenih, da razvidite, kdo da se zanima na Hrvaškem za lepe umetnosti, ne da bi si domisljaj, da s tem privabim iz zapečka na razstavo katerega naših takozvanih „rodoljubov“...

Izvršujoče člane „društva hrvaških umetnikov“ pa vam predstavim na „izložbi“ njihovih umotvorov.

tem je bil nekaj let zopet delaven poslanec, ki v zbornici ni skoraj nikdar govoril, pač pa deloval v odsekih. L. 1887. je postal zopet državni podstajnik pod ministerstvom Tirarda ter ostal to do aprila leta 1888. Pod Freycinetom je bil člen proračunske komisije. L. 1889. pa je postal zopet poslanec. Tedaj ni pripadal nobeni stranki, ampak je bil „divjak“. Še isto leto je bil voljen podpredsednikom parlamenta, kar je ostal do L. 1893. L. 1894. je postal mornarični minister pod Dupuyem. 17. prosinca 1895. je Casimir Perier odstopil, in Faure je bil izvoljen v narodni skupščini s 430 glasovi (proti 361 glasovom, katere je dobil Brisson) predsednikom republike. Feliks Faure je bil ves čas svojega življenja vladil mož ter je vedno skrbel za čast in korist uradništva in vojaštva. Zapustil je kot imetelj več ladij mnogo milijonov, ženo in dve odrasli hčeri.

Proti trozvezi.

V Italiji se množe nasprotniki trozveze. Doslej so ji bili nasprotujoči le radikalci in republikanci, toda sedaj so se tem pridružile še druge stranke, ki želijo, naj se spremeni zunanja politika Italije. Na čelu trozvezinih nasprotnikov stoji glasilo nekdanjega kabinetnega šefa Rudinija, „Opinione“. Ta list piše, da trozvezza Italiji ni prav nič koristila, nego jo le mnogo veljala, in da vnuki in pravnuki ne bodo veseli take dedčine, ki zahteva same žrtve. „Secolo“ in „Opinione“ hodita sedaj roko v roki, kar napoljuje „Berl. Tagblatt“ z grozo.

Dopisi.

Z Vrhniko, 15. februarja. Ker že od povsod poročajo o konsumnih društvih, zato sem sklenil tudi jaz, Vam poročati o takem društvu. Pa nikar ne mislite, da imamo na Vrhniku tako društvo, kaj še, pri nas ni potrebno, ker bi to škodilo klerikalnemu gospodu Gabrijelu, kateri ima sam štacuno; konsumna društva so le tam potrebljena, koder so liberalni trgovci. Ker g. Gabrijel nima gostilne, zato je milostno dovolil, da se pri nas pri „sv. Jožefu“ pijačuje na katoliški podlagi, nikakor pa ne tržuje. Pač Vam pa hočem poročati o konsumnem društvu v Horjulu, to je (da ne dobite popravka) o kmetijskem društvu, z. z. o. Da to konsumno društvo ni zadnjé, to Vam že pove ime njega stavnika, Petra Bohinjca. Ta horjulski gospod Peter, oziroma župnik Bohinj, dela res čudežev v Horjulski fari. Če bi kdo verjal dopisom v „Slovencu“ ali pa čekanje njegovega tajnika, črevljara Stanonika, misliti bi moral, da se v Horjulu kar med in mleko cedita, od kar je tam konsumno društvo. Pa je ravno narobe! Če je kdo poznal horjulsko fero pod prejšnjim župnikom, sedanjim ribniškim dekanom, vzglednim gospodom Dolinarjem, se mora zjokati nad spremembom. Poprej mirno in stalno napredovanje, sedaj pa sovražstvo in razdiranje! Na prizadavanje Petra so tedaj ustanovili v Horjulu kmetijsko društvo, k der prodajajo „cuker, kofe, sol itd.“ ter popivajo na katoliški podlagi. Reklama za to društvo je bila velikanska; največ je pripomogel večkratni gruntar Jan Rozman, ki je pridobil gotovo poldrugstvo članov. Ko so skoraj vse farane pridobili razun trgovcev in gostilničarjev, so pa g. Peter na leci dejali: „Vsi so naši, le oni ne, ki niso nič vredni, ki so libralci, socialisti in ki iz kozolcev žito kradejo“. Gospod Peter sicer niso hoteli reči, da so horjulski trgovci in gostilničarji tatovi, pa ljudje so vendar tako razlagali njih besede. Kako so ustanovili konsumno društvo v Horjulu, to je podrobno popisal g. Peter v koledarju družbe sv. Mohorja, le tega ni povedal, da večina zadružnikov ni vplivala deleža, temuč le malo vpisnino in da so pričeli vse trževanje „na puf“. Naročili in prodajali so dobro, največ pa blago, zlasti dragi turščico, kislo moko in tirolsko vino iz znane Bolcanske tovarne. Zidali so tudi puf skladische, in konci leta 1897. so gospod Peter lahko ponosno poročali o velikanskih uspehih društva, kajti glasno so dejali: „Lepo smo napredovali, kajti 600 gld. smo naredili dobička“, a tih so pristavili „res smo ponaredili 18 660 gld. dolga“. No, ljudem je pričela uhajati mrena raz očes, in gori omenjeni J. Rozman je danes najhujši nasprotnik zadruži in pravi, da največ zato, ker so ga gospod naučili lagati in ljudi slepit. — Letošnji ra-

čuni zadruge so se zakasneli, prav radovedni so Horjulčani nanje, kajti gospod Peter so v zadnjem času nekaj tih postali in čuje se, da bi vodstvo zadruge radi odstopili liberalnim trgovcem in gostilničarjem, kateri še zadružniki niso. Zadnji pa menijo, da naj gospod župnik svojo neokusno godlo le sami pojedo. Vprašali boste, kje pa jemlje zadružna denar? Kje neki, saj imajo Horjulčani svojo posojilnico pod poveljstvom Petra in črevljara Stanonika. Tam je denarja dovolj in če ga ni, ga pa dajo najvino pošteni Bohinjci iz svoje posojilnice v Srednji vasi, ali pa ga da ljudska posojilnica v Ljubljani. Poslovane pri horjulski posojilnici je tudi zelo čudno; posojilo dobijo le člani konsumnega društva in to pa na komando črevljara Stanonika tudi celo tedaj, če niso vredni enega krajcarja kredita. Vsled takega postopanja so se previdni in boljši odborniki že odtegnili sodelovanju pri posojilnici. — Konečno naj Vam še povem, kako so v Horjulu mežnarji zidali. Gospod Peter so starega mežnarja brez vzroka odslovili in isto tako odvzeli orgljanje poniznemu učitelju, ki je opravil to delo 28 let. Potrebno je bilo nastaviti organista mežnarja. Dasi je v šoli izgovorjena soba za mežnarja, zahtevali so gospod Peter od revne horjulke fare vendar novo mežnarjo. Občinski odbor sicer ni priznal take potrebe, a dovolil je vsled pritiska slednjic v te svrhe vendar 500 gld., s katero vsoto pa g. Peter niso bili zadovoljni. Zidali so kar na svojo roko mežnarjo, lepo jednodostropno hišo, ki ima prostora za štiri mežnarje in ki do danes stoji 2020 gld. V to svrhu je pa bilo treba denarja in čuje, kje so dobili g. Peter lepo vsoto? Komandirali so krajni šolski svet, da mora dati za odkupnino mežnarske sobe v šoli iz zaklada, ki je namenjen za povečanje in tako premajhne šole, 580 gld. Ponižni gospod učitelj se je udal in izročil denar, a potem ga je jelo skrbeli in je reč naznani šolski oblasti. Okrajni šolski svet je zahteval denar nazaj, vsled priziva je deželni šolski svet, izrekel da se za odkupnino sme dati 200 gld., in sedaj leži priziv pri ministerstvu, kateri bo gotovo ugodno rešen, kakor trdijo gospod Peter, kajti poslanec Vencajz in še en drugi gospod bosta reč na Dunaju osebno izposlovala. Boditi za danes dovolj! Ko bodo gosp. Peter poročali, koliko so v l. 1898 naredili pri zadružni dobički in koliko dolga, oglasim se z novim dopisom. — Ker Vam, č. gospod urenik, utegne poslati gosp. Bohinjec popravek, katerega morate sprejeti in ker Vi navadno popravku pristavite: „Gospodu dopisniku prepustimo odgovoriti na popravek, ki prav za prav naše trditve le potrjuje,“ zato je boljši, če se užedan oba salvirava eventualnih posledic, in zato jaz izjavim: Ni res vse tako v Horjulu, kakor je v tem dopisu, res je pa da je v Horjulu vse narobe.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. februarja.

— Osebna vest. Gosp. Jos. pl. Oberigner v Šneperku je izstopil iz kmetijskega sveta, in je bil na njegovo mesto imenovan gospod baron Berg, grajsčak v Mokronogu. — Računski svetnik pri računskega oddelka graškega nadodsida, gosp. Anton Poženel, je imenovan višjim računskim svetnikom.

— Poveljni jezik pri ljubljanskem gasilnem društvu. Jutri ima gasilno društvo svoj izredni občni zbor, na katerem mu bodo sklepali o želji obč. sveta, naj se uvede slovensko poveljevanje. Ta želja je tako naravna, da v njeni obrambo ni treba dosti besed. Naša narodna čast zahteva, da zavzemaj slovenski jezik mej nam povsod tisto mesto, katero mu gre, in sramotili bi sami sebe, ako bi ga podrejevali nemškemu jeziku. Malone vsa gasilna društva na Kranjskem imajo že slovensko poveljevanje, tudi „zaveza gasilnih društev kranjskih“ posluje slovenski, samo pri ljubljanskem gasilnem društvu, česar člani so z malimi izjemami sami Slovenci, se šopiri še vedno nemščina, nikomur v korist, le slovenskim gasilcem in slovenski Ljubljani v pon.

Dalje v prilogi.

Zanje. Različni gospodje, kateri se vedno kažejo nasprotnike naših narodnih prizadevanj, se silno trudijo, da preprečijo uvedenje slovenskega poveljstva. Ni jim žal troškov — nekateri zaraumejo celo slovenske gasilce, češ, da jih je za sodček piva vse pridobiti na nemško stran — ne strašijo se agitacij in poslužujejo se celo groženj, da bi slovenske gasilce pridobili za to, da javno in pred vsem svetom zataje svojo narodnost, da pljujene v skledo, iz katerej je pitala njihova slovenska mati. Upamo in pričakujemo, da bodo vsi ti poskusi brez uspeha, da se slovenski gasilci ne bodo jutri na občnem zboru postavili sami na sramotni oder, nego da se bodo držali narodnega načela, in da bodo kakor poštenci slovenski možje glasovali za uvedenje slovenskega poveljstva.

— **Dopolnilna deželnozborska volitev.** Kakor smo že naznali, je laško politično društvo „Unione“ opustilo namerano kandidaturo dr. Luzzatta in je postavilo kot kandidata dr. Eggerja, netjaka premetenega viteza Pajerja. „Circolo Cattolico“ namerava kandidovati dr. Canettija. Izid volitve je odvisen največ od vladnih uradnikov.

— **Tržaški namestnik grof Goëss** je bil zadnje dni na Dunaju, kamor ga je bil poklicni ministerski predsednik o zadevi izstopa tržaških Slovencev iz dež. zabora in obč. sveta.

— **Volitev v severniški okrajni zastop** so se vrstile te dni. Velika večina izvoljenih členov je narodna.

— **Hrvatska zmaga.** V občini Veprinac pri Opatiji, ki je bila doslej v nasprotiških rokah, so sedaj pri novih občinskih volitvah I. razreda zmagali Hrvatje, kar je za narodno stvar v Istri velicega pomena.

— **Izredni občni zbor „Sokola“**, ki ga je sklical zbor na željo nekaterih členov, je bil včeraj zvečer prav obilno obiskan. Kakor vselej doslej, pokazalo se je tudi včeraj sijajno, da je mej členi „Sokola“ živo zanimanje za društvene zadeve. Poleg mlajših členov bila je prav lepo zapostana tudi „Stara garda“, mej njo dva častna člena. Starosta dr. Tavčar je pozdravil člene, imenoval zapisnikarjem br. Andervalda, overovateljema br. Dečmana in Mejača, skrutinatorjem pa br. Knifica in Boniča. Pri dopolnilni volitvi odbora je bilo oddanih 115 glasovnic in sta izvoljena br. Boltavzvers 84 in br. Petrin z 82 glasovi; v manjšini ostala sta z 31 glasovi br. V. Murnik in Pretnar. Razgovor o drugi točki dnevnega reda „o telovadnem učitelju“ je bil le kratek, ker je br. V. Murnik, zastopnik manjšine, na katere željo se je sklical izredni občni zbor, izjavil, da ne zahteva več razgovora o tem vprašanju ter to utemeljil. Po živahnih govorih in protigovorih storošte in br. Franchetti-ja, Dečmana, Petrika, Prosenca in Murnnika je bil sprejet z ogromno večino br. Dečmana predlog: 1. Zbor izreče popolno zupanje novemu odboru, 2. odbor najukrene vse, kar se mu zdi potrebno, da bode društvo vsestranski dosezalo svoj namen, kakor doslej. Ker je bil s tem končan dnevni red, zaključil je starosta zborovanje, zahvalivši se členom za tako obilno udeležbo. Členi pa so ostali še nekoliko časa skupaj, razgovarjajo se o društvenih zadevah. Ker je odbor zdaj kompleten se bode še te dni definitivno konstituiral ter naznani potem, kdaj se prične redna telovadba.

— **Pravnikov večer** bo v ponedeljek, dne 20. t. m. ob osmi uri v „Narodnem domu“ v pritličju na levo. Odbor društva „Pravnika“ vabi k obilni udeležbi.

— **Slovenskega planinskega društva** redni občni zbor se bo vršil v ponedeljek, dne 21. t. m. v gostilni „Narodnega doma“. Prisjetek ob 8. uri zvečer. Na dnevnem redu je: 1. Ogovor načelnikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Volitev odbora in računskih preglednikov. 6. Raznoterosti. Glede na važno točko: volitev odbora, (odbor se voli na 8 leta) želite je mnogočtevne udeležitve članov.

— **Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“** ima v sredo, dne 8. marca t. l. v spodnjih prostorih „Nar. domu“ svoj letni občni zbor s sledetim vsporedom:

1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev a) predsednika, b) osem odbornikov. 5. Volitev dveh računskih preglednikov. 6. Dolocitev dirk za sezono 1899. 7. Slučajnosti. (Odbor želi, da se mu predlogi k slučajnostim, katere misijo gg. členi samostojno staviti, nekoliko dñij poprej naznanijo.) — Ker se gré za to, da se na tem občnem zboru stari delavní odbor po večini nadomesti z novimi neutrujenimi močrini, katerih čaka mnogo zelo važnih nalog, želi se mnogobrojne udeležbe. Izmej zadač odbora v prihodnjem času omenjam le: Sklepanje najemske pogodbe z dirkališčem zadruge, določitev dirk in zabavnih večerov v letu 1899, uredba in okrašenje novega vežbališča, sklicanje občnega zборa ženskih členov klubovih v svrhu izvolitvo damskega odbora itd. itd. — Zborovanje se prične točno ob 8. uri zvečer. Vabila k občnemu zboru in računske zaključke dobe gg. členi v teku nekaterih dñij v roke.

— **Pevsko društvo „Slavec“.** Redne pevske vaje v društvu „Slavec“ se prične prihodnji teden, ter so vsaki ponedeljek in sredo ob 8. uri zvečer. Novi pevci dobro došli. P. n. členi se opozarjajo na jutrišni redni občni zbor, kateri je ob 2. uri popoldne v „Nar. domu“.

— **Pevski zbor „Glasbene Matice“** ima jutri v nedeljo, ob 11. uri skupno vajo za narodne in duhovne pesmi.

— **Bolniška blagajna mojstrov v Ljubljani** vabi svoje člene k občnemu zboru, ki bode v nedeljo, dne 19. februarja ob 2. uri popoldne v telovadnici I. mestne deške šole v Komenjskega ulici.

— **Desetletnico svojega obstanka** praznuje ta mesec „Bolniško in podporno dajštrovo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko v Ljubljani“. Društvo ima 2300 gld. premoženja ter je izplačalo v tem času že nad 1000 gld. podpore in bočni stroškov za zdravila, zdravnike, pogrebe in drugo.

— **Važna razsodba za učiteljstvo.** Nekemu učitelju na Dunaju se ni pripoznala radi nekega pregreška pravočasno prva petletnica. Ker je pa prvo petletnico dobil šele nekaj časa pozneje, mu je šolska oblast pripoznala drugo petletnico šele po preteku pet let po prvi petletnici. Učitelj se je pa pritožil na upravno sodišče in ta isto je razsodilo dne 3. decembra 1898. I., da zakasnitev prve petletnice nima nič upliva na drugo petletnico, temveč leta se morajo šteti za drugo petletnico od dne stalnega nameščenja, ne oziraje se na to, če je tudi od prve petletnice preteklo šele 4 ali pa 3 leta. Slovenski učitelji, zapišite si to za ušesa!

— **S Koroškega se nam piše:** Slovenec nima sreče, še manj pa pravice. Niti trohice mu je nočeojo privoščiti. Evo novega dokaza! Pred menoj leži vabilo na shod, katerega nameravajo prirediti nemški fanički v Celovcu, češ, graška zavarovalna družba za požar je storila velikansko (!) napako, ker se je predrnila v uradnem listu „Klagenfurter Zeitung“ priobčiti svoj oglas v obeh deželnih jezikih. To razburja nekatere duhove, da hodejo dati duška svoji peklenski mržnji do Slovencev. Tedaj to so tisti ljubezni gospodje, ki briadi imeli mir na Koroškem, in ki živé v lepi slogi s koroškimi Slovenci?! Ali jih vidite, te hinavce, ki v svojih listih vedno vpijejo o narodnem prepiru na Koroškem? Kdo ga torej kali?

— **Učiteljsko gmotno vprašanje na Koroškem** sili čim dalje bolj v ospredje. Večina občinskih zastopov je že poslala prošnje za izboljšanje učiteljskih plač na deželni zbor. Vsak čas pa je čitati v raznih listih, da se je zdaj ta, zdaj oni učitelj odpovedal svoji službi in prestolil ali k železnici, ali k pošti, ali pa, če je napravil izkušnjo, k vojaškemu stanu. Bati se je, da bi se taki slučaji še množili, zato se bode baviti deželnemu zboru koroškemu v prihodnjem zasedanju s tem perečim vprašanjem ter je nujno ugodno rešiti. Ali kako? Zelo kratko je odgovoril na to neki koroški listič, češ, kar je znogla uboga Kranjska, to je mogoče tudi Koroški.

— **Umetno razburjanje.** „Domovina“ poroča: Vražje same razpora in hujskanja ne ume kmalu kdo tako dobro sejati, kakor odpadniške pokveke okoli celjske vahtarce. Da ne bi prosulala fakinata pozabila svojega posla od zadnje slovenske slavnosti, piše ta listič, da namernavajo Slovenci letos o

Binkoščih zopet „napad na nemško Celje“, ker da hočemo takrat obhajati blagoslovjenje zastave „Slov. planinskega društva“. Stvar je seveda iz najpodlejšega namena nesramno zlagana, ker si omenjeno društvo sploh niti zastave nabaviti ne misli, ker bi bila to nezmisel. In s kako pretilnimi in Slovence sramotilnimi besedami se ta stvar narekuje! Po našem mnenju bi ne škodil o državnemu pravniku, da bi imel v desnici zadnji ministerski ukaz glede hujskanja, ko bere vahtarične laži.

— **Ponesrečena mestna klavnica v Celju** je vendar končno zgotovljena. Tem povodom je imel te dni mestni svet izvaren redno sejo, v kateri so razvijali „strokovnjaki“ usodo zgodovino tega mestnega napredka. Premetenim mestnim očakom ter narobe-strokovnjakom je pripisati, da se je za to prevažno stavbo dolga leta prepričalo potem zidalo, podiralo, a zopet zidalo, tako, da so vrgli za to priprosto stavbo namesto proračunjenih 35.000 gld. nič manj nego 68.000 gld. Zarad tega pa baje pridejo v spominsko ploščo, katero vzdajo v klavnicu, zraven obrtnega znamenja: bikova glava med dvema sekiramama, še — glave prvih referentov in veščakov iz mestnega sveta.

— **Žrebanje za letošnji nabor.** V ponedeljek dne 20. t. m. se bo vršilo v konferenčni sobi na magistratu žrebanje onih mladeničev, ki pridejo letos prvič k naboru. K temu žrebanju ima vsakdo pristop. Žrebanji mladeniči smejo potegniti svojo številko sami, ali pa tudi njih poblaščenci.

— **V Ameriko** jo je hotel popihat 20letni Jurij Špilar, doma iz Detične v črnomaljskem okraju, ne da bi bil poprej zadostil svoji vojaški dolžnosti. Njegov namek se mu je ponesrečil, kajti prišel je samo do ljubljanskega kolodvora, kjer je vsled višje volje moral svoje potovanje pretrgati.

— **Najdeno okostje.** Pri Klečah v dolski občini so 14. t. m. na njivi Janeza Vidmarja našli človeško okostje, katero so prenesli v dolsko mrtvašnico. Bržčas je na njivi pokopani človek umorjen.

— **Influenca na Dunaju.** „Reichswehr“ poroča, da je na Dunaju toliko influenčnih bolnikov, da so z njimi prenapolnjene vse bolnice ter da jih mnogo ne morejo sprejeti.

— **Na leci umrl.** Preteklo nedelje se je mej službo božjo mahoma zgrudil župnik Leopold Blümel v Mislicu pri Brnu na leci mrtev na tla, baš ko je izgovoril besedo „Amen“. Njegova nenadna smrt je provzročila mej zbranim ljudstvom veliko vznemirjenje.

— **Zanimiva statistika nemških gledališč predstav.** Režiser in igralec B. Held je sestavil statistiko nemških gledališč predstav na nemških odrih v Nemčiji, Avstriji, Švici, v Rusiji in v Ameriki ter dognal, da se je od 15. sept. do 31. dec. 1898. I. — torej v 3½ mesecih — na 155 odrih vršilo 12.497 predstav (ne všečni baletnih in otroških predstav). Mej temi 12.497 predstavami je bilo 2016 opernih in 1042 operetnih predstav; dramskih je bilo torej 9439. Največ operet se je vprizorilo v Avstriji in v Rusiji, in sicer so se igrale največkrat te-le operete: „Fledermaus“, „Bettelstudent“, „Boccaccio“, „Geisha“, in „Opernball“. Mej dramskimi deli se je igrala tekomp 3½ mesecov največkrat veseloigra „Im weisem Rüssel“, ki je dosegla 887 predstav, potem „Das Erbe“ z 233, „Hofgunst“ z 217, „Auf der Sonnenseite“ s 190, „Grossmama“ s 135, „Jugendfreunde“ s 129, „Im Fegefeuer“ s 124, „Logenbrüder“ in „Zaza“, vsako delo s 107 in „Fuhrmann Henschel“ s 106 predstavami. Izmej klasikov so imeli največ Schiller 556, Shakespeare 302, Grillparzer 106, Lessing 95, Goethe 88, Kleist 51, ter Hebel in Sophokles vsak po 8 predstav. Mej modernimi pisatelji pa je dosegel Hauptmann z 9 deli 319 in Sudermann s 7 deli 240 predstav.

— **Slikar — čudak.** Dunajski slikar Diefenbach zagovarja načelo, da se mora vrniti človeštvo „v prvotnost nazaj“ ter se prilagoditi čim najbolj naravi. Zato živi Diefenbachova mnogoglavnna družina skoraj prav tako kakor živé divjaki: otroci niso nič oblečeni, odrali pa jedva za silo. Jedó pa le rastline. Kadar gredo po ulicah, ho-

dijo bosi in gologlavi, oblečeni pa so v nekako tuniko, kakoršno je nosil n. pr. Kristus. Dunajska policija je imela mnogo sitnosti z Diefenbachom in njega učenci in učenkami, ki so živelii prav rajske živiljenje mej seboj. Ker pa niso tudi skoraj nič delali, so prodali Diefenbachu vse, ter je moral končno obrniti Dunaju hrbet, ker ni dobil nikjer stanovanja. Listi poročajo, da je sedaj Diefenbach v Trstu, kjer hoče v osmih dneh (!) naslikati dve slike, da se prepelje s svojimi na Sicilijo, kjer meni nadaljevati svoje čudaško živiljenje.

* **Togoten potnik.** V Karlovi pri Szegedinu je hotel neki kmet skočiti na vlak, ki se je že premikal. Blagajnik Gyolay pa tega ni dovolil, kar je kmeta tako raztotočilo, da je z nožem planil na uradnika ter ga smrtnonevorno ranil.

* **Nevesta morilka.** V Mohacsu na Ogerskem so zaprli 20letno Rozo Komlossy prav v tistem trenotku, ko je hotela iti — belo oblečena in z mirtnim vencem na glavi — k poroki s svojim večletnim ljubimcem. Komlossy je kmetiška hči; v Osek je služila lani za deklo, a so jo zapoldili, ker so sumili, da krade. Komlossy je iskal novo službo ter prišla v hišo neke Ane Olajos, ki jo je hotela zapeljati, da bi se udala sramoti. Komlossy tega ni hotela storiti, češ, da ima ljubimca, kateremu ostane zvesta, in ki jo vzame gotovo za soprogo. Nekega dne pa jo je Olajos upijanila ter jo izročila nekemu možkemu v onečaščenje. Naslednjega dne je sklenila Komlossy, da se maščuje. Ko je videla gospodinjo Olajos krmiti gosi, jo je udarila s sekiro po glavi in jo ubila. Potem jo je pokopala na dvořišču, prodala gosi ter si kupila poročni prstan. Vse pohištvo je naložila na voz ter je dala odpeljati v Mohacs k ljubimcu, ki za zločin svoje neveste ni ničesar vedel. Truplo pa je izkopal iz jame neki pes, in tako je prišel umor na dan. Komlossy se je najprej smejala, ko so ji dejali, da jo zapro. Ko pa so jo res v poročni obleki odvedli na sodišče, je priznala vsa skesana svojo grozno osvetlo. Komlossy je tako lepo dekle. Ljudstvo jo je hotelo, ko so jo peljali iz Mohaca v Osek, kamenati.

* **Menelik in balerina.** Princ Henrik Orleanski je vzel iz Pariza seboj na potovanje po Afriki balerino Blanche des Lys. Abesinski kralj Menelik pa se je v balerino zaljubil ter jo je — navzlic jezi prinčevi in navzlic velikanski ljubosumnosti soproge kraljice Teitu — obdržal pri sebi. Dal je balerini na razpolago palačo, več služabnikov in služabnic ter jo obsipal z darovi. Teitu je delala ljubimcem sicer velike sitnosti, a brigala se nista za njo. Kar nakrat pa se je nekaj zgodilo, kar je spremenilo mišljenje Menelikovo. Baje so mu iz Peterburga namignili, da izgubi v Evropi ves svoj ugled mej vladarji, ako bo zanemarjal radi navadne balerine kraljico. Menelik se je tega tako ustrašil, da se je ločil od svoje ljubice. Dal jo je s častnim spremstvom odvesti v Dšibuti, od koder se je odpeljala v Evropo. Seboj pa ji je dal mnogo dragocenih daril in ček, na kateri se ji v Parizu izplača 5000 Marije Terezije tolarjev. Balerina se bo torej lahko hitro potolažila, da je morala zapustiti abesinskega vladarja. Baje se je gospica silno jezila na evropske vladarje, ki zahtevajo od Menelika to, česar sami ne storé!

Književnost.

— **Pedagogiško društvo** je izdalo ravnokar „Stavbne črteže s proračuni in kratek nauk o projektskem, situacijskem in perspektivnem risanju.“ Z 71 podobami pojasnil J. Bezljaj, strok. učitelj na meščanski šoli v Krškem. Tisk „Narodne Tiškarne“ v Ljubljani. Knjiga prinaša na 105 straneh to-le vsebino: I. Nauk o projekcijah. II. Stavbni črteži: a) Posamni hišni deli. b) Najvažnejša stavbna pravila. c) Črtež skladniča s proračunom. d) Črtež jednonadstropne hiše s proračunom. e) Razvrstitev dela pri stavbah. f) O obrabi trajnostni in ohranitvi poslopij. g) Nekatere posebnosti slovenskih

roči se pri odboru v Krškem in v knjigarni g. Schwentnerja v Ljubljani. Udom, ki so plačali letnino za l. 1899. se dopošlje v kratkem po pošti.

Telefonična in brzjavna poročila.

Nadvojvodinja Marija Imakulata †.

Dunaj 18. februarja. Hči bivšega ne-apolskega kralja Ferdinanda II., nadvojvodinja Marija Imakulata je danes v starosti 54 let umrla. Sin pokojnice, nadvojvoda Fran Salvator, je soprog Marije Valerije. Cesar se je ob 11. uri dopoludne peljal v pokojničino palačo, da kondolira sorodnikom.

Nemci mej seboj.

Dunaj 18. februarja. Sinoči je bil v mestni kleti zopet velik pretep mej burši in mej krščanskimi socijalisti. V kleti so bili členi „Norika“, ko je prišlo kacih 30 nemških buršev. Ker buršem strežaji vsled dobljenega naročila niso hoteli dati pijače, je prišlo do rabuke. Burši so vpili „Abzug Norika“ in na razne proteste napadli navzočne goste in krepko po njih mlatili. Pri pretepu so bile vse šipe razbite in tudi vrata poškodovana. Danes hočejo burši zopet iti v mestno klet.

Ogerska kriza.

Budimpešta 18. februarja. V sičnici seji kluba liberalne stranke je ministri predsednik, baron Banffy nazzanil, da je sklenilo ministerstvo podati demisijo.

Budimpešta 18. februarja. V današnji seji poslanske zbornice se je stastni predsednik Madaras z jako topimi besedami spominjal umrlega prezidenta francoske republike, na kar je zbornica sklenila, izreči francoskemu parlamentu svoje sožalje in svoje simpatije. Na to je vstal ministri predsednik, baron Banffy in je rekel: Visoka zbornica! Vlada je sklenila, podati Nj. Veličanstvu svojo demisijo. To se zgodi še danes. Dokler se Nj. Veličanstvo gleda nove vlade ne odloči, naj se seje suspendirajo. Polonyi: Eljen ustava! Rakovszky: Z veseljem sprejmemo naznanilo. Liberalna stranka je koncem seje pripredila Banffiju veliko ovacio, opozicija je proti njej remontirala, kličoč: Eljen ustava!

Budimpešta 18. februarja. Po seji so ministri podpisali demisijo. Popoludne so se Banffy, Fejewary, Lukacs in Szell odpeljali na Dunaj.

Feliks Faure. †

Pariz 18. februarja. Umrli prezident Faure leži v Eliséju na mrtvaškem odru. Danes ob 9. uri se je dovolil občinstvu vstop v Elisé. Na stotisoči ljudij hiti Faurea kropit. Pogreb bo v četrtek.

Pariz 18. februarja. Velika večina suverenov je poslala kondolenčne brzjavke. Ruski car je dal v svojem in v imeni carinje na krsto položiti velikanski venec z napisom „A notre ami et allié“, cesar Viljem je poslal venec s trakovi v nemških barvah z inicijalo W.

Pariz 18. februarja. Faure bo pokopan na pokopališču Père Lachaise v rakvi, ki ima napis „Familiji Lebauet et Faure“.

Pariz 18. februarja. Senat in poslanska zbornica sta včeraj na tako slovensen način izrazila svoje sožalje na smrti prezidenta.

Berolin 18. februarja. V parlamentu je kancelar knez naznani smrt Faurea in se o njem tako laskavo izrazil.

Kdo postane prezident?

Pariz 18. februarja. Sinoči je vse kazalo, da postane predsednik senata Loubet prezident republike. Število resnih kandidatur se je bilo skrčilo. Resni kandidatje se bili samo Loubet, Méline in Dupuy. Radikalci, socijalisti vseh vrst in demokratje so se bili izrekli za Loubeta, Freycinet mu je bil obljubil svojo podporo in Dupuy je bil izjavil, da na noben način ne kandidira in da bo Loubeta podpiral. Šlo je samo mej Loubetom in Mélinom, za katerega so se bili izrekli progresisti. Danes je položaj ves premenjen in je Loubetova kandidatura v veliki nevarnosti. Beaurepaire je namreč v „Echo de Paris“ objavil članek, v katerem dolži Loubeta, da je bil v zvezi s panamskim škandalom Beaurepaire trdi, daje imel Loubet na tančen zapisek vseh podkupljenih poslancev

a da je porabil svoj upliv na justično ministerstvo in na Beaurepaire samega, ki je bil tedaj prokurator, da baron Reinach, glavni fezer v panamskem škandalu, ni prišel nikdar pred sodišče. Beaurepaire očita tudi Loubetu, da je bil v zvezi z Artonom. Vsled teh obdolžitev je postala poprej že zagotovljena zmaga Loubeta jako dvomljiva.

Pariz 18. februarja. Republikanci so sklenili postaviti Brissona kandidatom. Progresisti so sklenili glasovati za Melina, dasi je izjavil, da ne kandiduje. Nacionalisti so sklenili glasovati za Melina, kateri ima tudi klerikalce in monarhiste na svoji strani.

Pariz 18. februarja. „Journal“ javlja, da je Melina sprejel kandidaturo.

Versailles 18. februarja. Členi konresa so bili ob 11. uri že vsi zbrani. Agitacija je velikanska, da si kaj tacega ni možno predstaviti. Prav lahko se zgodi, da ne zmaga nobeden oficijalnih kandidatov, in da bo izvoljen kak popolnoma neznaten mož, kakor se je zgodilo pri izvolitvi Carnota in Faurea.

Bonapartisti in Orleanisti.

Bruselj 18. februarja. Prince Viktor Napoleon je poklical nekaj svojih pristašev iz Pariza, da se posvetuje ž njimi. Danes je prišel sem tudi njegov brat, princ Louis Napoleon iz Petrograda. Tu je vse polno francoskih detektivov, ki pazijo na vsak korak princa Viktorja.

Rim 18. februarja. Vojvoda Filip d'Orleans, ki se mudi že nekaj časa v San Remu, je sprejel tu deputacijo 200 svojih pristašev iz Francije. V svojem ogovoru je povdarjal, da je sedanji trenotek ugoden obnovitvi monarhije na Francoskem.

Rim 18. februarja. Vlada je vojvodo d'Orleana iztrirala iz San Rema. Vojvoda je že odpotoval v Turin.

Versailles, 18. februarja. Loubet izvoljen s 483 glasovi, Méline dobil 271 glasov.

Darila.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolec v Gradcu so izza zadnjega izkaza dopolnili podpore ti-le gospodje: G. Frančišek Robič, c. kr. profesor, drž. in dež. poslanec in dež. odbornik, je izvršil vsoto 105 gld., katero so zložili gospodje: Frančišek Robič, c. kr. profesor itd., 10 gld.; Viljem Pfeifer, posestnik, dež. in državni poslanec, 5 gld.; Josip Kušar, trgovec, posestnik in državni poslanec, 5 gld.; Jožef Žičkar, župnik, dež. in državni poslanec, 5 gld.; dr. Lavoslav Gregorec, kanonik in državni poslanec, 5 gld.; Frančišek Povše, veleposestnik, drž. poslanec in dež. odbornik, 5 gld.; Vekoslav Spinčič, c. kr. profesor v pok., deželnini in državni poslanec 5 gld.; dr. Ignacij Žitnik, beneficijat, dež. in državni poslanec, 5 gld.; Jožef Pogačnik, c. kr. poštar, posestnik in drž. poslanec, 5 gld.; vitez pl. Berks, veleposestnik in državni poslanec, 5 gld.; Anton Vuković vitez Vučjodolski, namestništveni svetnik v pokolu, deželnini in drž. poslanec, 5 gld.; grof Alfred Coronini, valeposestnik in državni poslanec, 5 gld.; dr. Andrej Ferjančič, c. kr. dež. sodni svetnik, drž. poslanec in podpredsednik poslanske zbornice, 5 gld.; Lambert Einspieler, stolni školast in drž. poslanec, 5 gld.; Ivan Vencajz, c. kr. dež. sodni svetnik in drž. poslanec 5 gld.; dr. Anton Gregorčič, prof. bogoslovja, dež. in državni poslanec, 5 gld.; dr. Anton Stojan, kurat in drž. poslanec, 5 gld.; Frančišek Šuklje, c. kr. dvorni svetnik, drž. poslanec itd., 5 gld.; J. Radinski, drž. poslanec 2 gld.; dr. Pavel Turner, vzgojevec na Dunaju, 5 gld. in gospa Marija Pahernik, posestnica v Vuhredu 3 gld. — Dalje so darovali gospodje: dr. Anton Čamer, zdravnik v Gradcu, 5 gld.; dr. Tomaz Horvat, odvetnik v Ptaju, 10 gld.; neimenovan rodoljub v Gradcu, 5 gld.; Simon Rutar, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani, 5 gld.; Štefan Klin, gostilničar in posestnik v Ljubljani, 3 gld.; dr. Jakob Sket, c. kr. gimnazijski profesor v Celovcu, 5 gld.; dr. Gregorij Krek, c. kr. vseobščinski profesor v Gradcu, 2-20 gld. in slavna družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 10 gld.; vsega vključno 150 gld. 20 kr., za katero vsoto izreka odbor podpornega društva vsem dobrotnikom najsrnejšo zahvalo. Nadaljnje podpore naj se blagovolijo pošljati društvemu blagajniku, (g. gimnaziskemu profesorju Frančišku Železingerju v Gradcu (Zinzendorfstrasse 32).

Uredništvo našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Minka Tolazzi v Dol. Logatcu 27 K, in sicer 26 K nabranih v Hruševju kot svatovski dar po vodom poroke gdene Mimice Del-Linz g. Ivanom Bianzanetom, 1 K pa je daroval g. Rajko Leustik. — G. Ana Bubuška Viskočil iz Velikih Laščah 6 K, nabrala na maskaradi v Novem mestu za prodane zobretobne. — Gdčna Mici Drmelj v Bostanji 10 K, kot 2. pošljivatev iz nabiralnika v domači gostilni. — G. Ivan Tost, gostilničar v Ljubljani 2 K 14. vin nabral od „juda“ v svoji gostilni „Miramar“. — G. B. Domic strojnik v Trebnjem 60 vin, nabrala na pustni večer ciganka v Trebnjem. — Skupaj 45 K 74 vin. — Živelj rodoljubni nabiralci in nabiralke in njih posnemovalci!

Za Prešernov spomenik: G. Fr. Burger v Krškem 12 K 50 vin, kot prebrike od prodaje čokolade, kot „poljski čufut“ na maskaradi bralnega društva v Krškem. — G. Alojzij Terček, knjigovec v Celji 10 K 24 vin, nabrane v veseli družbi v gostilni Radaj na Bregu pri Celji. — Skupaj 22 K 74 vin. — Živelj rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dà tako mnogostransko porabiti, nego „Moll-ovo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utesjujoče, ako se namaže ž njim, kadar koga trga, zakaj to zdravilo upriva na mišice in žive kreplino in je zatorej dobro, da se priliva kopelim. Steklonica 90 kr. Po poštne povzetki pošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj nego 2 steklencici se direktno ne pošljati. 6 (59-2)

Naša kava, katero bi tako težko pogrešali, je v resnici le nekaka „moda“ in dolgoletna navada, katero je prav zanimivo zgodovinsko zasledovati. Kakor znano, so vpeljali po naših deželah Turki „črno pijačo“, katero so uživali namesto prepovedanega vina, in preko Pariza in Dunaja se proti koncu sedemnajstega stoletja razširila počasi kot moda. Toda le počasi, kajti to varivo ni hotelo dolgo ugajati, spocketa so govorili, da „stresa“. Toda kaj vse ne premore moda; in naposlед bi ravno ne bilo obžalovati, da se je svet prividal žive zburjajočemu pitju kave, ako bi se žalilog ne pokazala kmalu prav hude posledice. Že sred prejšnjega stoletja so dokazali znameniti zdravniki, da provrzoča bobova kava oslabljenje, živine in srčne bolezni; in odkar so leta 1820. znašli „kofein“, vedo za trdno, da provrzoča te bolezni kavovičnega, ki se nahaja v se tako majhni množini bobove kave. Toda navzeci zdravniškim dostikrat prav nujnim opominom, se je širila navada vsekdanjega pitja kave vedno bolj, najbolj radi tega, ker se ni mogel že enkrat privajeni okus nadomestiti z nobenim drugim pijačo. To se je zgodilo še-le, in lahko rečemo v splošno blaginjo in v resnični blagoslov za človeštvo, s Kathreiner-Kneippovo sladino kavo, katera se je z največim uspehom upeljala. Ta kava ima duh in okus bobove kave, nima pa tistih zdravju škodljivih lastnosti, kakor bobova. Večji del se rabi še sed Kathreinerjeva sladna kava kot primes k bobovi kavi, kateri se je more pridejati več kot polovica. Toda tudi sama Kathreiner-Kreippova sladna kava, ako je dobro skuhana, ima izvrsten okus in je moremo dosti nujno in poplo priporočiti vsaki družinski mizi. Uporablja na se pa samo „pristni Kathreiner“ v znanih pristnih zavitkih in čuva naj se pred slabimi ponarejenim blagom, katerega prodajajo „na vago“.

Zahvala.

Preblagorodni gospod G. Friedrich, c. kr. okrajin glavar v Kamniku, pokazal je v preteklem letu po toči in nalivu poškodovanim prebivalcem podpisanih občin in to precej o času nesreče in zlasti pa pri razdelitvi podpore, katero je v občo zadovoljnost poškodovanec izvršil, toliko naklonjenosti, da si štejejo podpisanci v sveto dolžnost v imenu svojih občanov tem potom izreči najiskrenje zahvalo

Za občino Moravče

dne 14. februarja 1899

Ignacij Klopič, l. r.

Za občino Velika vas

Janez Lovše, l. r.

Za občino Drtija

Janez Hušnikar, l. r.

(334)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. februarja: Marija Wruss, župnica žena, 60 let, Gledališka ulica št. 5,jetika. — Ljudmila Cunder, delavčeva hči, 5 mes. Vodmat št. 104, želodčni katar. — Terezija Kleč, zasebnica, 76 let, Turjaški trg št. 4, ostarelost. — Maria Mole, pekova žena, 38 let, Karlovska cesta št. 22, vnetje možganske mrene.

Dne 14. februarja: Franciska Zukati, kuharica, 59 let, Poljanska cesta št. 35, vodenica — Andrej Eržen, lampist, 70 let, ulice na grad št. 3, ostarelost.

V deželnini bolnic:

Dne 11. februarja: Avgustin Hančič, hlapec, 21 let, jetika.

Dne 12. februarja: Anton Janeč, posestnik, 35 let, angina.

Dne 14. februarja: Ivan Stanovnik, cerkovnik, 50 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padelci na hrani
17.	9. zvečer	739-1	63	brezvet.	jasno	
18.	7. zjutraj	740-5	0-0	sl. jzahod	meglja	mm
	2. popol.	740-5	8-9	sl. jug	del. jasno	mm

Srednja včerajšnja temperatura 71°, normalne: 0°.

Dunejska borza

dne 18. februarja 1899.

Skupni državni dolg v notah.	101 gld. 45 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	101 . . . 15
Avtrijska zlata renta	120 . . . 35

1819-6

pl. Kobbeja podganji kruh

pripravljen za porabo.

Brez nevarnosti za ljudi, domače živali in perutino! Gotovo sredstvo za uničevanje podgan in miši. — V zavojih po 50 kr. in 90 kr. se dobiva v trgovini Küssel in Končan v Novem mestu.

Jedini dežnik

ki vsled zapiranja ne trpi nikake škode, je po patentovanem načinu izdelani

Patent Satin de Chine

(naj se ne zamenja z navadnim Satin de Chine, Cachemir, Viktoria i. t. d.)

Ta dežnik je popolnoma vodogost, pristobarven in po vnašnosti najfinješemu svilnemu dežniku jednak. Tudi se blago po mokroti ne skrči in ostane vedno lepo napeto. Kdor je kdaj nosil tak dežnik, ne kupi nikdar več druga.

Na pol tenki temnosvetli genre, najnovejši modi primeren.

Vsak tak dežnik ima znotraj patentni pečat:

* * O.M.C. *
K.K. Patent 46-2511

V Ljubljani prodaja tako dežnika samo

Jožef Vidmar

izdelevalec dežnikov.

Ponarejanje ali posnemanje varstvene znamke se sodno preganja.

Pazi naj se natanko na patentno številko.

Noben drug dežnik nima istih izbornih lastnosti.

(324-1)

Za kadilce cigaret in iz pipe.**Najboljše in najbolj zdravo kadenje**

je brez dvoma ono z

Mörathon - om

Pristne le z streže glave kot varstvene znamke.

Mali zavojek zadostuje, da se 5 do 6 zavojkov tobaka naredi okusnih, prijetno duhtehih in zdravju ugodnih.

Jedini izdelovalec

Th. Mörath,

Gradec drogerija

pri bebi.

Glavna zalog: Fr. Pettauer, drogerija v Ljubljani. (1875 17) Majhen zavojek 10 kr., velik 80 kr., 12 malih ali 4 veliki zavoji franko s povzetjem 1 gld 26 kr.

Že 50 let po c. kr. profesorjih in zdravnikih priporočana ustna voda za ohranjanje zob, proti vsem ustnim in zobnim boleznim, zobobolu, za osveženje ustne votline in najbolje učinkujuča je

Anatherinzakonito zavarovan
v c. kr. dvornega zobnega zdravnika dr. J.
a. Poppe na Dunaju.V steklenicah po gld. 1:40, gld. 1:— in gld. —
Zobni prašek 63 kr., zobna pasta v steklenicah posodah 70 kr., v zavojih 35 kr., zobna plomba 1 gld., aromatično zeliščno milo proti vsem kožnim nečistostim itd. 30 kr. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah, kakor tudi v glavni zalogi. (241-2)Rudolf Tüchler
emerit. lekarnar
Dunaj I., Krugerstrasse št. 6.**Hiša**št. 12 v Kolezijskih ulicah
tik Gradašice in Trnovske cerkve, z vrtom, ki
meri 793 □ sestnjiv.**je takoj na prodaj.**

Ta hiša je v popolno dobrem stanju in pripravna za vsakterega gospodarja, slasti za kak strojarški obrt. (262-3)

Pojašnila daje posestnik gori omenjene hiše.

L. Luser-jev obliž za turiste.Priznane najboljše sredstvo
proti kurjim edesom, Suljem itd.

Glavna zalog: (9-7)

L. Schwenk-ova lekarna,

Duna-J-Meidling

Zahtevajte Luser-jev obliž

za turiste po 60 kr.

Dobiva se v vseh lekarnah.

V Ljubljani: M. Mardeteschläger,

J. Mayr, G. Piccoli.

V Kranju: K. Šavnik.

Vele-

karte

ji

!

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna na ravno v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od vis. o. kr. avstrijske vlade.

Pojašnila daje radovoljno (812-27)

Red Star LinieDunaj IV., Wiednergürtel št. 20
ali paJulij Popper
Bahnstrasse 8., Inomest.**Naznanilo.**

Načelništvo južne železnice v Ljubljani naznana, da se bode

dne 21. svetobana t. l.

ob 10. uri dopoludne

po javni dražbi oddajalo

sledče, v skladišču carinskega urada na južnem kolodvoru nahajajoče se blago:

**10 vreč kave, 4 vreče
rozin, 1 vreč mandeljnov
in 1 zabolj čaja.**

Od tega blaga bode imel kupec plačati pripadajočo carino in ga potem takoj odvesti iz carinskega skladišča. (305-3)

C. in kr. dvorni začasnik

Jožef

FLORENZ

I., Rothenthurmstrasse 26.

Popravila se hitro izvršujejo.

Telefon 6065.

Živinske

Mostne

Decimalne

Centimalne

Balance-

Lekarske

itd. (234-3)

ZAHVALA.

Povodom požara z dn. 2. t. m. v veliki dvorani c. kr. deželnega vladnega poslopja je generalni zastopnik za Kranjsko c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice proti požaru v Gradcu, gospod nadzornik Dragotin Hudabiunigg povzročeno škodo jako kulantno določil in nam odškodnino brez vsacega ovira takoj izplačal, tako da smo vsled tega omenjeni družbi kakor tudi nje zastopniku hvalo dolžni.

Zahvaljujemo se tem činom javno in priporočamo iz lastnega prepričanja to zavarovalnico najtopleje vsacemu.

Kranjska stavbena družba.

Akcijska zavarovalnica za življenje in rente.

AllianzOddelek za zavarovanje naroda
Dunaj I.
Hoher Markt 9.**Generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko**
Gradec, Ballhausgasse 1.

Po poročilu c. kr. „Wiener Zeitung“ od dne 12. junija 1898 doletela je „Allianzo“ velika čast, da si je Nj. Veličanstvo cesar plastično-grafični objekt ogledal in v posebnem uspehu „Allianzo“ v zadevi zavarovanja naroda kakor o rapidnem napredovanju družbe Najvišje priznanje izreklo ter imenoval zavarovanje naroda posebno važno podvezje.

Polno vplačani akcijski kapital 1.000.000 kron.

Rezerva premij dne 31. decembra 1897 2.617.773 kron. L. 1897 se je na podlagi 1259 smrtnih sledilcev izplačalo 368.378-90 kron. Od 1. 1890-1897 se je izplačalo 1.864.378-16 kron.

Tedenska premija od 10 vinarjev više.

Neizpremenljiva premija. — Plačevanja v dokladih niso dovoljena. — Streške za zdravsko preiskovanje, vse pristojbine kolekov in pobotnice za premije plača družba.

V slučajih smrti se zavarovana svota takoj in polno izplača, če je šest mesecev preteklo od časa zdravniškega preiskovanja.

Če je zavarovani v svojem ali izven svojega delokroga ponesrečil ter umrl, tedaj ni to samo na sebi vzrok, da bi zavod ne plačal zavarovane svote.

Če je zavarovanje trajalo celo tri leta, se izplača v slučaju samomora celo zavarovana svota.

Če tri leta minejo, mogoče je dobiti posojilo z 5% obresti.

Po treh letih dobe se, ako se premije ne plačujejo nadalje, police brez premij.

Če je polica radi neplačanja premije svojo veljavno izgubila, mogoče je, da se zopet v teku jednega leta obveljavi, ako je zavarovanec popolnoma zdrav.

Zavarovanje dosmrtno in na doživetje. — Zavarovanje mladostnih osob. — Zavarovanje otrok. (74-6)

Zavarovanja do 2000 kron z tedenskimi doplačili od 10 vinarjev više po tarifih.

Prospekti in tarife razpoložljivi agentura na sahtevanje brez stroškov.

Zastopnik se iščejo za vse kraje na Kranjskem in naj svoje ponudbe pošljejo gorenji agenturi.

Reform sifoni.

Dr. Wagner & Comp.

združene tovarne kot komanditna družba.

Dunaj XVIII., Schopenhauerstrasse št. 45.

Večkrat odlikovana in največja specijalna tovarna na kontinentu izdeluje kot

specijaliteto:

avtomatično delujoče stroje za sodovo vodo, ki izdelujejo vsako uro 50 do 1200 sifonov s tekočo ogljikovo kislino.

Zavod za popolno upravo in oskrbovanje tovarn za sodovo in mineralne vode najnovejšega in najboljšega sistema. Z našimi patentovanimi stroji za sodovo stane 6 sifonov

jeden novčič.

Izvaža se v ogromnih množinah v vse dežele sveta. Aparati za mineralne vode od 50 gld. av. v. naprej. Izdelovanje pivnih pritiskalnih aparativ s tekočo ogljikovo kislino. Novi in preti alorabi zavarujejo so naši Reform sifoni, zakonito zavarovani v vseh kulturnih državah.

Cenke in preverke stroškov pošilja na sahtevanje gratis in franko naša pisarna:

Dunaj XVIII., Schopenhauerstrasse 45.

Telefon St. 12875. Interurbani promet. (289-4)

tovorni

listi

!

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna na ravno v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od vis. o. kr. avstrijske vlade.

Pojašnila daje radovoljno (812-27)

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel št. 20

ali pa

Julij Popper

Bahnstrasse 8., Inomest.

Naznanilo.

Načelništvo južne železnice v Ljubljani naznana, da se bode

dne 21. svetobana t. l.

ob 10. uri dopoludne

po javni dražbi oddajalo

sledče, v skladišču carinskega urada na južnem kolodvoru nahajajoče se blago:

10 vreč kave, 4 vreče**rozin, 1 vreč mandeljnov****in 1 zabolj čaja.**

Od tega blaga bode imel kupec plačati pripadajočo carino in ga potem takoj odvesti iz carinskega skladišča. (305-3)

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel št. 20</

Holandsko-ameriška črta.

Porniki vsejte po ikrat do skrat na teče
iz Rotterdamma v New-York.

Pisarna za hajute:

Dušn. J., Z. Kraljevskih 8.
Pisarna u mudi: Domaj, IV., Weyringera, 7A.

I. kajuta:

Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 200—400*

1. novembra do 31. marca . . . 200—300

II. kajuta:

Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200

16. oktobra do 31. julija . . . 200

* Po logi in velikosti hajute in po hitrosti in ele-

ganci parnika. (3—7)

Slavnemu občinstvu, posebno gospodom gostilničarjem priporoča podpisane svojo izborno sodovico, navedljeno iz vode iz mestnega vodovoda ter z ogljeno kislino (Kohlenäsure), koja je priznana kot najokusnejša in najzdravjejsa. (43—7)

Vse odjemalce v naprej zagotovljajoči vsakdal točne in vestne postrežbe, prosim za običi narocila ter beležim najudanejše s spoštovanjem

Gasper Bolte, izdelovalec sodovice, Rimska cesta št. 10.

Jos. Kolar

Glavni trg

trgovec z bicikli in strokovnjak v izdelovanju finih koles.

Zaloga svetovno znanih, najboljših, finih in lepih koles

Graziosa, Adler in drugih koles.

Dokazano je, da ni konkurenca imenovanim fabrikatom glede finosti, kvalitete in nenavadno znižane cene. Jamčim za vsako kolo 2 leti in več.

Velika zaloga vseh vrst šivalnih strojev za vsako stroko. Za njih izbornost jamčim 6 let Izdelovalec in prodajalec raznovrstnih finih žepnih in drugih nožev, britev in aparatorov za samobrbitje, raznovrstne škarje za krojače, šivilje in domača porabo, vrtno in kuhiško orodje. — Priporočam svojo dobro urejeno veliko mehanično delavnico, katero imam zraven prodajalnice in na Dunajski cesti št. 18, v hiši tvrdke Kaušek, za izdelovanje, popravljanje, poniklanje in emaliranje koles, šivalnih strojev in muzikalnih avtomatov. Vsako popravilo točno izvršim in jamčim 1 leta.

Brezplačno na razpolago so kolesa onim, ki se žele izvežbati v vožnji in kupiti kolo.

Velika senčnata šola

za vežbanje na kolesu je na Dunajski cesti na vrhu stare deželne bolnice.

S spoštovanjem se priporoča

(45—4)

Jos. Kolar.

P. n.

Odbor podpisane zadruge naznanja, da je v svoji seji dne 9. t. m. sklenil, da se bode vršili

I. letosnji občni zbor

23. svečana ob 4. uri popoldan

pri gosp. Josipu Kramarju

kavarnarju in restavraterju

v „Kopitarjevem hramu“

s sledenim vzoredom:

I. Čitanje zapisnika zadnjega izvanrednega občnega zбора z dne 14. julija 1898.

II. Poročilo o delovanju zadružnega starešinstva leta 1898.

III. Čitanje računa za leto 1898.

IV. Popravek novih zadružnih pravil.

V. Volitev načelnika, podnačelnika, 3 odbornikov in 1 namestnika odbornika.

VI. Razni predlogi.

Ker se bode pri zgornj imenovanem občnemu zboru sklepal o kako važnih, zadružno zadavajočih stvarach, naj nihče čast. članov ne zamudi priti k istemu.

Z odličnim spoštovanjem

za zadružno gostilničarjev, krčmarjev, kavarnarjev, žganjetičnikov, izkuharjev itd. v Ljubljani:

Fran Orešek

tajnik in odbornik.

(325)

Fran Pock

načelnik.

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4.

Nikelaste, jeklene, srebrne, Tula, ameriške plaque, zlate ure. Stenske ure. Ure z nihalom. Salonske ure. Pisarniške ure. Raznovrsne lično izdelane budilke. Srebrne, Tula, amer. plaque, novo-zlate, fine 14kar. zlate verižice, zapestnice, prstani, uhani, zapone, pripelki, gumbi za manšete in aracie, igle za kravate iz grana. Razne stvari iz Kinasrebra. Prstani in uhani z dijamanti in brillanti. Specijalitete vsake vrste v zalogi.

Nikjer se ne kupuje zasejo.

Popravila zanesljivo, točno in cenno!

Prej J. Zor Alozij Erjavec Prej J. Zor
črevljarski mojster v Ljubljani, Črevljarska ulica 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehniko obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče vstrezzati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov. Priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuvau. Delo je eno, pošteno in trpežno. V zalogi so razna mazila, voščila za črno in rujava obuvau, ter razne potrebuščine za to obrt.

Mere se shranjujejo. — Vnajm naročilom naj se pridene vzorec.

izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče

stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr.

do 2 gld. 25 kr., kugliške kroglice 12 cm debele

1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za

omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne cigarnike in zdravstvene pipe do najfinje vrste.

Popravila od kosti, roga, morskih pen, jantarja,

lesa izvršuje po najnižji ceni.

Josip Oblak

umetni in galerijski strugar

Trubarjeve ulice št. 3

izvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče

stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr.

do 2 gld. 25 kr., kugliške kroglice 12 cm debele

1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za

omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne

cigarnike in zdravstvene pipe do najfinje vrste.

Popravila od kosti, roga, morskih pen, jantarja,

lesa izvršuje po najnižji ceni.

MODERCE natrano po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconji

priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg

štev. 17.

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo,

čipke za klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno.

V III. nadstropju ležeče

stanovanje

obstoječe iz treh sob, kuhinje, podstrešne shrambe in jedne drvarnice,

oddala se s 1. majem 1899

v hiši Krojaške ulice št. 1 pod jako ugodnimi pogoji.

Natančneja pojasnila dajó se ondi v gostilni „Pri luni“. (252—6)

Tomo Tollazzi

v Logatcu

priporoča svoja raznovrstna, pristna isterška vina

črna in rumena, cena od 17 do 23 kr.; dalje pravi isterški tropinovec zadakan po 80 kr. liter.

Na zahtevanje pošlje tudi vzorce.

Patentirano žično steklo

najboljši material za gornje svitlobe, tla, tovarniška okna, razne debelosti, plošče do 175 □ metr. Posebne prednosti: Največja varnost proti zdobjenjuju, proti prodrenju in prebitju, nadležne žične mreže so nepotrebljive, varnost proti ognju je tako žična, tudi če se zlomi, ostane gosto, ker žična vložka drži skupaj steklo, luč prodira takolahko, še doslej nepoznat lučni učinek. Uporabljalo se je z najboljšim uspehom pri mnogih državnih in zasebnih zgradbah. Mnogobrojna spricvala, vendar v vzorcih.

so na razpolago. (318—1)

Vlito steklene plošče za hodilna tla pri gornjih svitlobah.

Za razsvetljenje prevozov, podzemskih hodnikov ali prevozov pri kolodvoru, v fiksni masah, gladko ali z raznovrstno izdelanimi površinami, belo, na pol belo (oko 30% cene nego navadno surovo litno steklo) in v barvah z žično vložko ali brez nje.

Stekleni strešniki in stekleni zarezni strešniki v najrazličnejših oblikah in velikostih.

Action - Gesellschaft für Glasindustrie

vorm. Friedr. Siemens,

Neusattli bei Elbogen (Böhmen).

Drugi izdelki: Steklenice vseh vrst, stekleni zarezni, steklo v ploščah, belgijske in nemške vrste, vlito in prešano steklo, patentovane črke iz prešanega stekla.

V prijazno znanje!

Plzensko pivo

iz meščanske pivovarne v Plznu

katerega izborna kakovost je od nekdaj svetovno znana, imajo na prodaj v sodih v Ljubljani: Gosp. Fantini, restavratler, Gradišče št. 2; Gosp. Karol Koiser, hotel pri „Maliču“; Bilina & Kasch, pri „Roži“; Fröhlich, hotel pri „Slonu“.

Zalogo za pivo v sodih in v steklenicah za Kranjsko ima g. Fantini, Gradišče št. 2.

V steklenicah imajo je v izvirni napolnitvi na prodaj:

Gospod Fantini, gospod Stacul, gdje na Awanzu in gospod Praunseiss.

Fridrik Reim

generalni zastopnik, Gradeč, Jungferngasse št. 1.

Zahvale.

Cenjeni gospod lekarničar!

Pred kratkim časom naročil sem pri Vas jedno steklenico kreplih švedskih kapljic: iste so meni in mojim znancem tako dobrino delovalo, da se moram Vam na tem dobrem zdravilu najtopilejše zahvaliti. Izpolnite mi za moje znance še tri steklenice po 80 novč. s poštним povzetjem poslati.

Modruš, 26. maja 1898.

S spoštovanjem

Vid Zante.

Prave švedske krepline kapljice delujejo izvrstno proti vsem želodčnim bolezni, popravljajo prebavo, čistijo kri, okrepujejo želodec. Te kapljice ozdravijo vse bolezni želoda in črev, a dobi se dober tek.

Paziti je treba na začitni znak, ker samo one švedske krepline kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.

Cena steklenic trpotčevega soka je 80 novč.

Pošilja se vsaki dan s poštним povzetjem.

Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kišico priračuni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu

H BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročbe, ki iznašajo 5 gld.

in

1899!

Najnovejše v razglednicah!

Razglednice v kraoni takosvani „Delfter-Manier“, lepote, kakovost voake drugi ovitkloški; po voakorških fotografijah (na šeljo fotografuje tudi sam), izdeluje po izredno nizkih cenah, nalož in najčistejče (219-3)

Štečko Magolič

umetniški zavod „Apolon“ v Celi (Cilli), Štajersko.

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-Jeve lekarne v Pragi priznano izborna, bolečine tolazče mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagovoli to splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvirnih steklenicah z našo varstveno znamko „Sidro“ iz Richter Jeve lekarne in sprejme naj se iz opreznosti le take steklenice kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. (1668-21)

Pijte od dobrega le
najboljše
to je (217-6)
originalno plzensko pivo
iz zadružne pivovarne.

Glavno zastopništvo:
Ivan Gorup
Šelenburgove ulice št. 1.

Telefon št. 90.

Koncessijoniran po visokem c. kr. ministerstvu z odredbo z dnem 7. maja 1894. leta, štev. 5373.

Brzoparniske vožnje v New-York:
Iz Bremena ob torkih in sobotah.
Iz Southamptona evtl. Cherbourga ob sredah in nedeljah.
Iz Genove oziroma Neapolja via Gibraltar 2-3krat mesečno.
Bremen-Australija. V Adelaido, Melbourne, Sydney. (1/12-10)

Lloyd

v Bremenu.

Bremen-Sev. Amerika.
V Newyork.

Bremen-Juž. Amerika.
V Montevideo.
V Buenos Aires.

V Baltimore.

Prekomorska vožnja
v Newyork
6-7 dñj.

V Japan. Najboljša in najcenejša
potovalna prilika.

Generalno ravnateljstvo v Ljubljani:

EDWARD TAVČAR.

7 Veliko
zaloga
klobukov
priporoča
J. Soklič.

A. KUNST
Ljubljana, Židovske ulice štev. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke
je vedno na lokeru.
Vsakršna naročila izvršujejo se točno in po
nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in za-
znamenjujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli
nač se vzorce vposlati.

Naznanilo.

Kdor trpi na kašlj, hripanosti, astmi itd., naj si kupi za 25 krajce zavoječek Krause-jevih izboljšanih uničevalcev katara. — To so konfiture prav prijetnega okusa — Pomagajo hitro in gotovo.

Zaloge v Ljubljani: M. Lensteck, lekarna „Pri Mariji Pomagaj“; U. pl. Trnkovsy, lekarna „Pri zlatem orogu“; M. Mordetachineger, lekarna „Pri zlatem orlu“.

„Zastonj“.

Vsek, ki poslje svojo natanko adreso, dobi proti mal mu povračilo in d. nešku za carinske stroške

1 gld. 90 kr.

30 predmetov

in sicer:

1 regulovano uro z veržico, za katero se jamči, da dobro ide; 1 prekrasen ustnik za smodke; 1 elegantno kavalirsko kravato za gospode; 1 prstan z imitiranim draguljem; 1 iglo za prsa z imitiranim draguljem; 2 mehanična gumba; 10 komadov finega angleškega papirja; 1 komadov finih angleških zavitkov; 1 etui za smodke in 1 predmet za porabnik, ker se nadjemam, da si pridobim mnogo naročiteljev s tem, da jimi blago takoreč na pol poklanjam. — Tudi vsakomur takoj vrhem denar, če ne bi ura šla natanko in bode vsak priznal, da je to podaritev.

Tedina zaloge in razpostilitje proti poštemu povzetju, eventuelno tudi če se denar preje vpošlje, pri (284-2)

Wiener Uhren-Export Leon Blodek
Wien, IV., Wiedner Hauptstrasse 22.

Krepak učenec

14-15 let star, sprejme se takoj za strugarsko obrt pri Vincencu Zirnstein-u Sv. Petra cesta št. 40. (78-6)

„Narodna kavarna“.

Jutri v nedeljo, 19. svedčana 1899

vojaški koncert.

Začetek ob 1/8. uri zvečer.

Vstop prost.

K obilni vdeležbi vabi z velespoštovanjem Fran Krapež.

Spreten in več pomičnik

norimberške stroke, tudi za potovanje sposoben, dobi stalno službo od 1. majnika naprej. — Ponudbe s sliko in z zahtevo na: P. Kostič-a v Celje. (333-1)

Vabilo

rednemu občnemu zboru

kmetske posojilnice na Vrhniku

registrovane zadruge z omejenim poroštvo

kateri se bode vršil

v torek, 28. februarja ob 3. popoldan

v zadružni pisarni na Vrhniku

s sledenim dnevnim redom:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva o računskem sklepu.
3. Odobrenje računov in razdelitev dobička.
4. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
5. Razni nasveti.

(326) Ravnateljstvo.

P. n.

Čast mi je najujednejše naznanjati, da sem tukajšnjo trgovino

špecerijskega in materijalnega blaga

g. Jakoba Schoberja, Dunajska cesta 8

kupnim pôtem prevzel ter bom isto poleg svoje že obstoječe trgovine na Starem trgu nadaljeval.

Prevzeto trgovino sem popolnoma prenovil in mi je z najboljšo novo zalogo ugodno nakupljenega svežega blaga omogočeno, svoje p. n. odjemalce v vsakem oziru zadovoljiti.

Proseč prijaznega ozira na moje naznanilo ter zagotavljanje najnatančnejšo in solidno postrežbo, priporočam se z vsem spoštovanjem udan

Karel Planinšek.

Ign. Fasching-a vdove ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Faschingova hiša) priporoča svojo bogato zalogo štedilnih ognjišč najpripravejših kakor tudi najfinnejših, z zloto medijo ali mesingom montiranih za obklade z pečnicami ali kahlami. Popravljana hitro in po ceni. Vnana naročila se hitro izvrši.

Največja izber najnovejšega svilnatega blaga

črnega in barvestega za cele oblike in bluze, priporoča

Alojzij Persché Pred Škofijo 22, poleg mestne hiše.

7 Veliko
zaloga
klobukov
priporoča
J. Soklič.

Pod Trnco št. 2.
Avgust Repič
sodar
Ljubljana, Kolizejske ulice štev. 16
v Trnco vrem
se priporoča sl. občinstvu in naznanja, da
izdeluje in popravlja vaskovrste sode iz
hrastovega in mehkega lesa po najnižjih
cenah. — Kupuje in prodaja staro vinski
posodo.

A. KUNST
Ljubljana, Židovske ulice štev. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke
je vedno na lokeru.
Vsakršna naročila izvršujejo se točno in po
nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in za-
znamenjujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli
nač se vzorce vposlati.

7 Veliko
zaloga
klobukov
priporoča
J. Soklič.

JOSIP REICH
likanje sukna, barvarija in
kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4
se priporoča za vse v to troko spadajoča dela.

Postrežba točna. — Gena znake.

Fran Detter
LJUBLJANA, Stari trg št. 1.
Prva in najstarejša zaloga
šivalnih strojev.
Tu se dobivajo vaskovrste kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvrstne slamecne in mlinišnice, katere se dobivajo velikih izbornosti ceno. — Genuki zastonj in poštne prosti.